

۲۰ سال پس از جنایت رستوران میکونوس

در حکم دادگاه آلمان جنایت یادشده، مشخصا علی خامنه ای، رهبر جمهوری اسلامی و اکبر هاشمی رفسنجانی و علی اکبر ولایتی رئیس جمهور و وزیر خارجه وقت ایران به عنوان دستور دهندگان ترور میکونوس معرفی شدند

همایون اردلان

دستگیری به جرمش اعتراف کرد و محل مخفی کردن اسلحه ها و خودرویی را که با آن فرار کرده بودند فاش کرد. او همچنین

۲۰ سال پس از جنایت

مشخصات کامل دارایی را که در دادگاه مشخص شد کار سرپرستی و تدارکات تیم ترور را بر عهده داشته در اختیار مأموران پلیس گذاشت. دارایی سه روز بعد دستگیر شد و با مشخص شدن ارتباطش با دستگاه اطلاعاتی جمهوری اسلامی و واحد پروتئوری سپاه پاسداران پای حکومت ایران را به یکی از جنجالیترین پروندههای قضایی تاریخ آلمان گشاند.

خلافکاری موسویان در مورد دارایی

حسین موسویان سفیر وقت ایران در بن تلاش فراوانی کرد تا هرگونه ارتباط دولت جمهوری اسلامی با دارایی را منکر شود. موسویان چند

را دستگیر کردند. این دو نفر عباس رایل و یوسف امین.

صادق شرافکندی

شهروندان لبنان بودند که در خانه ی احمد، برادر یوسف در ایالت

فتاح عبدلی

نوردراین وستفالن مخفی شده بودند.

یوسف امین اندکی پس از

بر سر تاریخ برگزاری این دیدار (بین جمع‌شبه و شب جمعه) پیش آمده اکثر دعوتشدگان موفق به ملاقات با هیات حزب دموکرات کردستان نشدند.

تیر خلاص پس از به رگبار بستن قویان

پنجشنبه شب، ۱۷ سپتامبر ۱۹۹۲ شرقکندی و همراهانش به رستوران میکونوس رفتند و از میان دعوت شدگان تنها پرویز دستمالچی و مجتبی ابراهیم زاده که از تغییر تاریخ اطلاع پیدا کرده بودند به آنها ملحق شدند. به گفته ی دستمالچی دو ایرانی دیگری که اتفاقی در رستوران حضور داشتند نیز به دعوت دهکردی به این جمع پیوستند.

مطابق اظهارات بازماندگان این حادثه و گزارشهای پلیس، اندکی پیش از ساعت یازده شب دو مرد مسلح لبنانی وارد رستوران شدند و یکی از آنها با مسلسل به سوی حاضران تیراندازی کرد. دبیرکل حزب دموکرات و دو همراه کردش در همان محل جان سپردند و نوری دهکردی که گوله به او اصابت کرده بود پس از انتقال به بیمارستان درگذشت.

تروریستها برای اطمینان از کشته شدن هدف اصلی پیش از رفتن تیر خلاص را نیز به سر شرقکندی و همایون اردلان که هنوز زنده بودند شلیک میکنند.

کشیده شدن پای رهبران ایران به ماجرا

اندکی پس از رویداد میکونوس پلیس آلمان، و به گفته ی برخی منابع از طریق مأموران سرویس اطلاعاتی بریتانیا، از مخفیگاه دو سوء قصدکننده باخبر شدند و آنها

بیست سال پیش، در ۱۷ سپتامبر ۱۹۹۲ چهار فعال سیاسی ایرانی در رستوران میکونوس برلین به قتل رسیدند. دادگاه رسیدگی به پرونده این ترور شماری از مسئولان ارشد جمهوری اسلامی را به عنوان آمران این جنایت مجرم شناخت.

در میان پرونده های ترور مخالفان که رهبران جمهوری اسلامی متهمان اصلی آنها محسوب می شوند، ماجرای رسیدگی به قتل چهار فعال سیاسی ایرانی در رستوران میکونوس برلین جایگاهی خاص دارد.

دادگاه میکونوس سران حکومت ایران را به عنوان آمران ترور مخالفان در رستوران میکونوس برلین معرفی کرده است. در حکم دادگاه مشخصا علی خامنه ای، رهبر جمهوری اسلامی و اکبر هاشمی رفسنجانی و علی اکبر ولایتی رئیس جمهور و وزیر خارجه وقت ایران به عنوان دستور دهندگان ترور میکونوس معرفی میشوند.

علی فلاحیان، وزیر اطلاعات وقت نیز مسئول مستقیم اجرای فرمان رهبران ایران شناخته شده است. فلاحیان در جریان دادگاه رسیدگی به انفجار مرکز یهودیان در بوتسآپرس نیز محکوم شده و حکم جایش در اختیار پلیس بین المللی (اینترپول) قرار گرفته است.

سوء تفاهم نجابتش

دبیرکل حزب دموکرات کردستان ایران، صادق شرقکندی همراه با نمایندگان این تشکل در اروپا و آلمان، فلاح عبدلی و همایون اردلان هفتمی آخر شهریور ماه ۱۳۷۱ برای شرکت در کنگره بینالمللی احزاب سوسیالیست و سوسیال دموکرات به برلین سفر کردند.

این کنگره در روزهای ۱۴ تا ۱۷ سپتامبر ۱۹۹۲ برگزار شد و نوری دهکردی، از فعالان سیاسی سرشناس برلین که با رهبران کرد رابطهای دیرینه داشت نقش مترجم و راهنمای هیات حزب دموکرات را بر عهده گرفته بود.

قرار بود شماری از فعالان سیاسی ایرانی ساکن آلمان پس از پایان کار کنگره با شرقکندی و همراهانش دیدار و گفتگو کنند. محل این نشست رستوران یونانی میکونوس در خیابان پراگ برلین تعیین شد که به یک ایرانی تعلق داشت. ظاهرا بر اثر سوء تفاهمی که

سال پیش در کتابی به نام بررسی روابط ایران و آلمان فصلی را به ماجرای میکونوس اختصاص داده است.

موسویان که خود بعدها در ایران به جاسوسی متهم شده حکم دادگاه در مورد محکومیت مسئولان ارشد ایران و ارتباط دارای با دستگاه اطلاعاتی جمهوری اسلامی را بیاساس عنوان میکند.

او در بخشی از این کتاب مینویسد دارای در سال ۱۹۸۳ در آستانه اخراج از آلمان بود که دولت ایران نزد مقامات اداره مهاجرت پادرمیانی کرده و وی را قادر ساخت در آلمان بماند.

به نظر میرسد سفیر سابق ایران برای رد گمکردن تاریخ این ماجرا را تحریف کرده و در مورد نقش سفارت جمهوری اسلامی در جلوگیری از اخراج دارای واقعیت را وارونه جلوه میدهد.

مطابق اسنادی که در اختیار دادستان کل آلمان قرار گرفته دارای که از رهبران قدیمی و فعال گروههای فشار جمهوری اسلامی در اروپا محسوب میشود به عنوان یکی از رهبران حمله به تجمعیهای اعتراضی و تظاهراتکنندگان مخالف حکومت ایران برای پلیس چهرهای شناخته شده بود. او در پی حمله به خوابگاه دانشجویان ایرانی در شهر ماینز بازداشت و مدتی زندانی شده است.

در ۱۷ شهریور ۱۳۸۹ در گفتگویی با تلویزیون دولتی ایران به فعالیت‌های خود در آلمان اشاره میکند و میگوید به همراه ۸۶ نفر از بچه مسلمانها به علت برخورد با ضد انقلاب ۶ ماه زندانی بودم. بر اساس اسناد موجود در پرونده دارای قرار بود پس از این درگیری از آلمان اخراج شود که با تلاش فراوان سفارت جمهوری اسلامی در بین از این کار جلوگیری شد.

احضار وزیر اطلاعات به دادگاه

در جریان دادگاه میکونوس دارای به عنوان سازمانده عملیات ترور، و عباس رایل، شهروند لبنانی که نقش اصلی در این جنایت را بر عهده داشته به حسابد و دو لبنانی دیگر، یوسف امین و محمد اتریس به ترتیب به ۱۱ و ۵ سال زندان محکوم شدند.

دادستان کل آلمان وزیر وقت اطلاعات، فلاحیان را نیز به عنوان مقنون به عامل اجرای احکام تروریسم دولتی جمهوری اسلامی بودن به دادگاه احضار کرد. این احضاریه بعدا به درخواست وزیر دادگستری آلمان مسکوت گذاشته شد.

مطابق برخی گزارشهای رسانهای، یکی دیگر از اعضای گروه ترور فردی به نام فضل الله حیدر (معروف به ابوجعفر) بوده که موفق شده به لبنان بگریزد. گفته می شود همکاران

دارایی در جریان ترور میکونوس شیعیان لبنان و از اعضای حزبالله بوده اند.

مسئولان جمهوری اسلامی بارها به صراحت گفته اند با اسلامگرایان افراطی حزبالله رابطه ای تنگاتنگ دارند و با کمکهای مالی و ارسال تجهیزات از آنها حمایت میکنند.

رهبران حزب الله نیز تاکید میکنند حاضرند به خاطر حفاظت از منافع جمهوری اسلامی در هر نقطه ی جهان دست به عملیات نظامی بزنند.

تروریسم دولتی سابقه دار

ماجرای میکونوس نخستین عملیات تروریستی ماموران جمهوری اسلامی در خارج از کشور نبوده است. چنین عملیاتی دو ماه پس از برپایی این حکومت و به دستور مستقیم حاکم وقت شرع صادق خلغلی با ترور شهیرا شفیق، خواهرزادهی آخرین شاه سلسله پهلوی در پاریس آغاز شد. در میان قربانیان تروریسم دولتی در خارج از کشور شخصیتهای سرشناسی مانند شاپور بختیار، آخرین نخست وزیر حکومت سلطنتی و فریدون فرخزاد خواننده و شومن معروف نیز دیده میشوند.

عبدالرحمان قاسملو دبیرکل پیشین حزب دموکرات کردستان نیز سه سال پیش از ماجرای میکونوس در وین به قتل رسید. در مورد عملیات تروریستی حکومت جمهوری اسلامی کتاب ها، گزارشها و فیلمهای مستند فراوانی تهیه و منتشر شده است.

دست داشتن ماموران جمهوری اسلامی در بسیاری از ترورهایی که در خارج از ایران اتفاق افتاده اثبات شده است. با این همه پیگیری هیچ یک از این ترورها به اندازهی پرونده میکونوس سر و صدا و جنجال به پا نکرد و هزینهای به این گزافی برای حکومت ایران در بر نداشت.

کمیته ویژه "سرن حکومت برای ترور مخالفان"

پافشاری قاضی دادگاه برلین و دادستان کل آلمان، تلاش گسترده فعالان و نهادهای سیاسی و حقوق بشری ایرانی و بینالمللی، و پیگیری رسانههای دخالتهای بیرونی در بررسی ماجرای میکونوس را به حداقل رساند. در دادگاه بیش از ۱۷۰ نفر به عنوان شاهد و مطلع حضور یافتند.

یکی از شاهدان دادگاه ابوالحسن بنی صدر، رئیس جمهور سابق ایران بود که به دلیل حضور در ساختار قدرت، اطلاعات مهمی از جزئیات و نحوهی تصمیمگیری در مورد ترور مخالفان در اختیار دادگاه گذاشته.

همراه بنی صدر یکی از ماموران سابق اطلاعاتی جمهوری اسلامی که بعدا ابوالقاسم مصباحی معرفی شد نیز در دادگاه شهادت داد و به تشریح جزئیات فعالیت های تروریستی ماموران حکومتی در خارج از کشور

پرداخت. مطابق اظهارات دادستان مدارکی که به دادگاه ارائه شده اثبات میکند که رهبر جمهوری اسلامی شخصا ترور مخالفان را طرح نمیکرده و کمیتهی ویژهی که سران ارشد حکومت، از جمله رئیس دولت و وزیر خارجه در آن عضو هستند، در مورد آنها تصمیم نهایی را اتخاذ میکند. بر این اساس نظارت و اجرای تصمیمهای این کمیته بر عهده وزیر اطلاعات علی فلاحیان بوده است.

جمهوری اسلامی بزرگترین حامی تروریسم

دادگاه میکونوس پاییز سال ۱۹۹۳ اکر خود را آغاز، و حدود سه سال و نیم بعد در بهار ۱۹۹۶ (۲۱ فروردین ۱۳۷۵) رای نهایی را صادر کرد. صدور رای دادگاه، به ویژهی معرفی رهبران جمهوری اسلامی به عنوان آمران ترور مخالفان و احضار وزیر اطلاعات روابط دیپلماتیک تهران و بن را به شدت تیره کرد و به ترک موقت ایران از سوی شماری از سفیران کشورهای اروپایی انجامید.

تهران حکم دادگاه میکونوس را سیاسی و مغرضانه خواند و مدعی شد این حکم تحت تاثیر آمریکا و اسرائیل صادر شده است. به رغم این ادعا، ناظران معتقدند تاثیر حکم دادگاه میکونوس و ضربهای که به حیثیت مغدوش رهبران جمهوری اسلامی وارد شد، این کشور را در اقدامهای تروریستی علیه مخالفان در خارج بسیار محتاط کرد.

پامدعی اناهدار ماجرای میکونوس

ماجرای میکونوس با صدور حکم دادگاه به پایان نرسید. حدود هشت سال بعد (آوریل ۲۰۰۴) شهردار منطقه شارلوتنبورگ برلین، مونیکا تیمن به رغم اعتراض شدید مقامهای جمهوری اسلامی از لوح یادبود قربانیان میکونوس پدربرداری کرد. بر این لوح یادبود نام قربانیان آمده است که آنها در این مکان توسط صاحبقدرتان وقت ایران به قتل رسیدند.

متن این لوح به درخواست برخی مقامهای محلی اندکی تعدیل یافته است. در متنی که بیشتر بر سر آن توافق شده بود عامل ترور میکونوس وزارت اطلاعات جمهوری اسلامی معرفی شده بود. در متن حکم قاضی دادگاه میکونوس نیز تصریح شده که قتل چهار فعال سیاسی ایرانی از سوی رهبران ایران به اجرا گذاشته شده است. مونیکا تیمن در این مراسم گفت میهمانان شهر ما توسط فرستادگان حکومت ایران ترور شدند.

هاشمی رفسنجانی با انکار نقش خود در ترور مخالفان، همصدا با دیگر رهبران ایران بارها مدعی شده که کشورش با تروریسم در هر شکل آن مخالف است. با این همه کشورهای غربی، و در راس آنها آمریکا و بریتانیا حکومت جمهوری اسلامی را

بزرگترین حامی تروریسم در جهان معرفی میکنند.

لوح یادبود قربانیان تروریسم دولتی در برلین

شهرداری تهران در اقدامی شتابزده تهدید کرد که برای مقابله با این اقدام شهرداری شارلوتنبورگ برلین لوح یادبودی برای قربانیان شیمیایی جنگ ایران و عراق مقابل سفارت آلمان نصب میکند. مهدی چمران، رئیس شورای شهر تهران نیز شماری از شرکتهای آلمانی را متهم کرد که از مهمترین کشورهای تامین کننده سلاحهای شیمیایی حکومت عراق در جریان جنگی هشت ساله با ایران بوده اند.

در هفدهسالی که تا آن زمان از

پایان جنگ ایران و عراق میگذشت مقامهای جمهوری اسلامی نه تنها رسماً ادعایی علیه آلمان مطرح نکرده بودند که شمار زیادی از مجروحان شیمیایی را برای مداوا به این کشور فرستاده اند. شاید به همین علت باشد که چمران بدون هماهنگی هیچ توضیحی نصب لوح یاد شده را موقتی عنوان کرد.

میکونوس و رسوایی ادامه دار

در سالهای اخیر نیز رویدادهای مختلفی بار دیگر ماجرای میکونوس را در خاطرهای زنده کرده است. آزادی کاظم دارابی پس از تحمل سال حبس، که با اعتراض شدید فعالان حقوق بشری و بازماندگان قربانیان روبرو شد، یکی از این رویدادهاست. دارای آذر ماه آزاد و در میان استقبال مقامهای دولتی وارد تهران شد.

دو سال پیش نیز نمایش مستند جدیدی درباره واقعه میکونوس با عنوان ترور در برلین بار دیگر بحث تروریسم دولتی حکومت جمهوری اسلامی را به رسانههای غربی گشادت. در بیستمین سالروز عملیات تروریستی ماموران جمهوری اسلامی علیه مخالفان در آلمان بار دیگر برنامههای مختلفی، به ویژه در برلین، برگزار میشود که محور اغلب آنها محکوم کردن تروریسم دولتی است.

اندکی پس از ترور چهار ایرانی مخالف حکومت در رستوران میکونوس نام این مکان تغییر کرد. اکنون نزدیک به دو دهه میشود که محلی به این نام در برلین وجود ندارد؛ برای عدهای کمی میکونوس جزیرهی کوچکی توریستی در یونان است، اما برای میلیونها نفر در سراسر جهان این واژه تداعی کننده ترورهای است که بلندپایهترین مقامهای حکومت جمهوری اسلامی آمران آن تلقی میشوند.